

SÖKANDE

GANSCA Deponi AB, 556431-3772
851 76 Sundsvall

Ombud: [REDACTED]

Alrutz' Advokatbyrå AB
Box 7493
103 92 Stockholm

SAKEN

Tillstånd enligt miljöbalken till deponiverksamhet vid Vaple deponi, Sundsvalls kommun

Avrinningsområde: 41/42

Koordinater: N: 6912590 E: 620350 (SWEREF 99)

DOMSLUT

A. Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar GANSCA Deponi AB (GANSCA) tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid Vaple deponi avseende

1. mottagning, sortering och mellanlagring av högst 250 000 ton avfall per rullande treårsperiod, varav högst 150 000 ton farligt avfall per rullande treårsperiod,
2. behandling av maximalt 100 000 ton förorenade jordmassor per år, varav högst 50 000 ton farligt avfall,
3. behandling av maximalt 30 000 ton annat avfall per år, varav högst 10 000 ton farligt avfall samt
4. deponering av högst 100 000 ton avfall per rullande treårsperiod, varav högst 20 000 ton per år farligt avfall.

Tillståndet omfattar deponiklasserna farligt avfall, icke farligt avfall samt inert avfall.

B. Förteckning över avfallskategorier som får behandlas och deponeras

- 03 03 Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp.
- 06 04 Annat metallhaltigt avfall än det som anges i 06 03.
- 06 07 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av halogener samt från kemiska processer där halogenföreningar ingår.
- 07 02 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av plast, syntetgummi och konstfiber.
- 08 04 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av lim och fogmassa (även impregneringsmedel).
- 10 01 Avfall från kraftverk och andra förbränningsanläggningar (utom 19).
- 10 13 Avfall från tillverkning av cement, kalk och puts samt produkter baserade på dessa.
- 13 05 Material från oljeavskiljare.
- 16 03 Produktionsserier som inte uppfyller uppställda krav och oanvända produkter.
- 16 10 Vattenhaltigt avfall avsett att behandlas utanför produktionsstället.
- 17 01 Betong, tegel, klinker och keramik.
- 17 02 Trä, glas och plast.
- 17 03 Bitumenblandningar, stenkolstjära och tjärprodukter.
- 17 05 Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och mudermassor.
- 17 09 Annat bygg- och rivningsavfall.
- 19 01 Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall.
- 19 02 Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering).
- 19 03 Stabiliserat eller solidifierat avfall.
- 19 12 Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring).
- 19 13 Avfall från efterbehandling av jord och grundvatten.
- 20 03 Annat hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall än det som anges i 20 01 och 20 02.

C. Villkor m.m.***Prövotidsförordnande***

Mark- och miljödomstolen skjuter under en provotid upp avgörandet av frågan om villkor för hanteringen av avloppsvatten, dels från planerad behandling av avfall, dels från planerad deponering av tillkommande avfall. Bolaget ska under provotiden utreda lakvattnets karaktär och lämpliga behandlingsmetoder samt till domstolen redovisa resultatet av denna utredning senast fyra år efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Provisoriska föreskrifter

- P1. Lakvatten från tillkommande behandlings- och lagringsytor ska avledas till särskild lakvattendamm och därifrån vidare till antingen reningsanläggning eller recipient, beroende på föroreningsgrad.
- P2. Lakvatten från deponering av tillkommande avfall ska avledas till separat lakvattendamm och därifrån vidare till antingen reningsanläggning eller recipient, beroende på föroreningsgrad.
- P3. Halterna av föroreningar i lakvatten utgående till recipient får som riktvärden uppgå till högst följande:

<u>Parameter</u>	<u>Enhet</u>	<u>Riktvärde</u>	<u>Kommentar</u>
pH	-	6,0 – 9,0	Momentanvärde
TOC	mg/l	75	
Suspenderade ämnen	mg/l	20	
Olja (som oljeindex)	mg/l	10	
Ammoniumkväve	mg/l	5	
Totalfosfor	mg/l	0,5	
Total cyanid	mg/l	5	
Varav fri cyanid	mg/l	0,1	
Arsenik (As)	µg/l	25	
Bly (Pb)	µg/l	50	
Kadmium (Cd)	µg/l	25	
Koppar (Cu)	µg/l	50	
Krom (Cr)	µg/l	50	
Kvicksilver (Hg)	µg/l	3	
Nickel (Ni)	µg/l	250	
Zink (Zn)	µg/l	250	
Pentaklorfenol (PCP)	µg/l	50	*
PCB (totalt)	µg/l	0,1	*
PAH (cancerogena)	µg/l	0,5	
PAH (övriga)	µg/l	100	

* = Analyseras endast vid misstanke om förekomst.

- P4. Innan behandling av avfallsslag innehållande nya föroreningar inleds ska bolaget i förväg anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Lakvattnet ska, om detta bedöms som nödvändigt, analyseras avseende ytterligare parametrar än vad som beskrivits i föreskrift P3. Bolaget ska samråda med tillsynsmyndigheten om provtagningens omfattning.

Slutliga villkor

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska anläggningen och verksamheten – inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen – utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet.
2. Bolaget ska ställa och vidmakthålla en ekonomisk säkerhet avseende ett belopp om 3 Mkr. Bolaget ska varje år för tillsynsmyndigheten redovisa behovet av och kostnaderna för resterande efterbehandling. Om säkerhetens värde i väsentlig grad överstiger beräknade kostnader får länsstyrelsen medge återbetalning av eventuellt överskott eller nedsättning av säkerheten.
3. Verksamhetsområdet ska i sin helhet vara inhägnat. Infarten till området ska ha låsbar grind. Stängslet ska kontrolleras regelbundet och eventuella skador repareras utan dröjsmål.
4. Vid deponin ska det finnas ett system för uppsamling och lagring av lakvatten.
5. Förorenat vatten från behandlingsytorna ska samlas upp och behandlas i en reningsanläggning.
6. Metod för rening av lakvatten under efterbehandlingsfasen ska presenteras för tillsynsmyndigheten senast tre månader innan driftfasen ska upphöra.
7. Ytvattendiken ska underhållas så att stillastående vattensamlingar inom verksamhetsområdet undviks.
8. Bullret från verksamheten ska begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än
 - 50 dB(A) vardagar måndag – fredag (kl. 07.00 – 18.00)
 - 40 dB(A) nattetid (kl. 22.00 – 07.00)
 - 45 dB(A) övrig tid

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) får inte utföras nattetid.

9. Mottagning av avfall och andra bullrande verksamheter får normalt bedrivs vardagar måndag – fredag mellan kl. 07.00 – 17.00. Akuta transporter som inte kan anmälas till tillsynsmyndigheten i förväg får ske utöver dessa tider och endast undantagsvis. Anmälan ska snarast därefter göras till tillsynsmyndigheten.

10. Befintlig trädråd runt deponin ska skötas så att insynsskyddet kvarstår.
11. Dammande avfall ska vara fuktat eller på annat sätt behandlas när det hanteras vid anläggningen. Alternativt ska omedelbar övertäckning ske.
12. Deponerade massor ska sluttäckas så snart full höjd enligt gällande områdesbestämmelser nåtts i varje cellavsnitt och stabiliseringsarbetet avslutats. Senast sex månader före sådan sluttäckning ska anmälan ske till tillsynsmyndigheten.
13. Innan någon av de nya behandlingsformerna och deponeringen av nya avfallsslag påbörjas ska de redovisas närmare för tillsynsmyndigheten. I redovisningen ska bolaget beskriva underlagets respektive cellernas konstruktion med försiktighetsmått för omgivningen, inklusive rening av förorenat lakvatten som behandlingen eller deponeringen ger upphov till.
14. Bolaget ska informera närboende om verksamheten.
15. Kondensat från indunstning av lakvatten från deponering av befintliga avfallsslag ska släppas ut till Sundsvallsbukten via avloppsledning avsedd för ändamålet med ett kontinuerligt och jämnt flöde. Utsläppet av totalcyanid och ammoniumkväve får inte överskrida och pH i kondensatet får inte underskrida eller överskrida följande begränsningsvärden:

Totalcyanid	6 kg/år
Ammoniumkväve	3 000 kg/år
pH	6 – 9
16. Klarfasen från behandlingen av koncentratet från ovan under 15 angiven indunstning ska släppas ut till Sundsvallsbukten via ovan angiven ledning med ett kontinuerligt och jämnt flöde. Utsläppet av totalcyanid och COD_{Cr} får inte överskrida och pH i klarfasen får inte underskrida eller överskrida följande begränsningsvärden:

Totalcyanid	6 kg/år
COD _{Cr}	5 000 kg/år
pH	6 – 9
17. För verksamheten ska finnas ett aktuellt kontrollprogram som möjliggör bedömning om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten och lämnas in till myndigheten senast sex månader efter det att mark- och miljödomstolens dom vunnit laga kraft.

18. När tillståndet till utökad verksamhet tas i anspråk ska arbetsfordon och lastbilar som kontaminerats med avfall rengöras utvändigt innan de lämnar deponicellsytor eller hårdgjorda ytor med lakvattenuppsamling. Villkoret gäller all verksamhet som bedrivs inom området.
19. Om luktolägenheter uppkommer ska bolaget snarast vidta åtgärder för att undanröja dessa.
20. Uppläggning av avfall får ske endast i deponiceller och inom hårdgjorda ytor med lakvattenuppsamling.

Delegering

Med stöd av 22 kap. 25 § miljöbalken överlåter mark- och miljödomstolen åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan anses påkallade beträffande

- A. vilken metod för rening av lakvatten under efterbehandlingsfasen som bolaget ska använda samt de ytterligare villkor som kan bli följden av detta enligt villkor 6,
- B. hur sluttäckningen av deponiceller ska ske enligt villkor 12,
- C. eventuella åtgärder för det fall utförda analyser skulle visa att någon avfallstyp bör hanteras på sätt som nu inte kan förutses,
- D. hur informationen till närboende enligt villkor 14 ska ske samt
- E. hur rengöring av förorenade arbets- och transportfordon ska ske enligt villkor 18
- F. de åtgärder som kan bli följden av bolagets förpliktelser beträffande luktolägenheter enligt villkor 19.

D. Övrigt

Verkställighetsförordnande

Tillståndet enligt denna dom får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen finner att den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Igångsättningstid

Den tillståndsgivna verksamheten i utökad del ska ha satts igång inom 5 år efter det att tillståndet vunnit laga kraft vid påföljd att tillståndet i den delen förfaller.

BAKGRUND

Orientering

GANSCA Deponi AB ägs av Kubikensborg Aluminium AB, Eka Chemicals AB och SCA Graphic Sundsvall AB, vilka bedriver industriell verksamhet i Sundsvalls kommun. GANSCA har som syfte att hantera avfall som uppkommer i ägarbolagens verksamhet. I detta syfte driver bolaget en anläggning för mottagning och deponering av avfall vid Vaple på fastigheten Nolby 6:81 i Sundsvalls kommun ca 1 mil söder om Sundsvalls tätort. Anläggningen kallas Vaple deponi.

Vaple deponi är lokaliserad norr om Omsberget vid Vaplebäcken dalgång och är omgiven av kuperad skogsmark. Närmaste bostäder ligger i Vapledalen, på ett avstånd om ca 900 m från gränsen för deponiområdet.

Tidigare avgöranden

I beslut den 15 december 1994 lämnade Länsstyrelsen i Västernorrlands län GANSCA tillstånd att uppföra och driva Vaple deponi.

Länsstyrelsens beslut överklagades av ett flertal närboende till Koncessionsnämnden för miljöskydd, (KN), som i beslut den 13 september 1995 ändrade det överklagade beslutet genom att dels begränsa mängden avfall till 25 000 ton per år, dels upphäva och ändra vissa av de av länsstyrelsen föreslagna villkoren.

I beslut den 19 april 2000 förlängde länsstyrelsen redovisningstidpunkten för frågor avseende rening av lakvatten under drift, gasutvinning, rening av lakvatten under efterbehandlingsfasen samt sluttäckning som KN skjutit upp i beslutet den 13 september 1995.

I beslut den 29 juni 2000 upphävde länsstyrelsen provotidsförordnandet avseende dels frågan om rening av lakvatten under drift, dels en i beslutet den 13 september 1995 uppskjuten fråga om aktiv påverkan av lakvatten. Länsstyrelsen föreskrev då att lakvatten under drift skulle behandlas genom indunstning samt att aktiv påverkan av lakvatten skulle återupptas först efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Vidare sköt länsstyrelsen upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp av föroreningar i kondensatet från indunstningen samt omhändertagandet av koncentratet.

I beslut den 22 november 2000 ändrade länsstyrelsen en i beslutet den 29 juni 2000 meddelad provisorisk föreskrift avseende hantering av koncentratet från indunstning av lakvatten.

I beslut den 21 januari 2004 upphävde länsstyrelsen det i beslutet den 29 juni 2000 föreskrivna provotidsförordnandet avseende utsläpp av föroreningar med kondensatet från indunstningen av lakvatten samt omhändertagandet av koncentratet. Länsstyrelsen föreskrev därvid ett slutligt villkor för utsläpp av föroreningen med kondensatet samt sköt på nytt upp avgörandet av frågan om villkor för omhändertagande av koncentratet till den 30 juni 2004.

I ett annat beslut den 21 januari 2004 upphävde länsstyrelsen det i Koncessionsnämndens beslut den 13 september 1995 föreskrivna prøvotidsförordnandet avseende gasutvinning, hantering av lakvatten i efterbehandlingsfasen samt sluttäckning.

I beslut den 15 februari 2005 sköt länsstyrelsen upp avgörandet av frågan om villkor för omhändertagande av koncentratet från industningen intill dess att en av GANSCA ingiven ansökan om omprövning av villkor m.m. hade behandlats.

I beslut den 18 september 2006 ändrade länsstyrelsen samtliga villkor för deponin. Bland annat föreskrev miljöprövningsdelegationen ett allmänt villkor. I skälen till beslutet konstaterade delegationen att GANSCA hade åtagit sig att komma in med en ny ansökan enligt miljöbalken senast fyra år efter det att beslutet vunnit laga kraft och att detta åtagande omfattades av det allmänna villkoret.

I beslut den 12 april 2010 ändrade länsstyrelsen det allmänna villkoret i 2006 års beslut så att GANSCA skulle vara förpliktad att ge in en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till verksamheten vid deponin i Vaple senast den 31 december 2011.

I beslut den 28 december 2010 upphävde länsstyrelsen prøvotids förordnandet avseende omhändertagandet av koncentrat. Miljöprövningsdelegationen föreskrev därvid slutliga villkor i denna fråga.

I beslut den 13 juni 2011 upphävde miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen prøvotidsförordnandet avseende påverkan på grundvatten och ytvatten utan att föreskriva ytterligare villkor.

ANSÖKAN M.M.

GANSCA Deponi AB, nedan kallat GANSCA eller bolaget, har nu ansökt om tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid Vaple deponi i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges nedan och i bifogad teknisk beskrivning.

GANSCA har vid Vaple deponi tagit emot och deponerat betydligt mindre mängder avfall än vad som ursprungligen planerades och vad som gällande tillstånd och områdesbestämmelse ger utrymme för. För att utnyttja den kapacitet som således finns tillgänglig avser bolaget att i framtiden ta emot fler avfallslag vid anläggningen. De avfall som bedöms bli aktuella i framtiden är, förutom verksamhetsavfall från ägarbolagen, jordmassor från sanering av förorenade områden, bygg och rivningsavfall, muddermassor samt avfall från förbränningsanläggningar.

Dessutom planerar GANSCA att inom det befintliga anläggningsområdet anlägga och ta i drift en dispositionsyta för behandling, uppläggning och sortering av de nya avfallsslagen.

I denna ansökan begär GANSCA tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid Vaple deponi enligt vad som anges nedan.

Verksamhetsbeskrivning

Nuvarande verksamhet

Vid Vaple deponi omhändertas för närvarande branschspecifikt avfall från Stockviksverkens industriområde. Fram till den 31 december 2008 mottogs och deponerades även branschspecifika avfall från Kubikenborg Aluminium AB. Dessa avfall uppfyller emellertid inte mottagningskriterierna i NFS 2004:10 och skickas därför tills vidare, i avvaktan på att lämplig behandlingsteknik utvecklas och att GANSCA får tillstånd att genomföra sådan behandling, till Langøya, Norge för bortskaffning. SCA har ännu inte utnyttjat Vaple deponi men vill behålla möjligheten härtill.

Deponin togs i drift år 1996 och fram till år 2000 deponerades avfallet i fem avfalls-celler, cell 1-5. År 2001 började de avfallsslag som deponerades i cell 1-3 att samdeponeras i syfte att minska lakvattenbildningen från de tre cellerna. Från och med år 2003 ökade samdeponeringen ytterligare då avfall som tidigare lades i cell 5 istället började samdeponeras med avfall i cell 1-3.

Under 2005-2007 sluttäcktes samtliga celler som byggdes 1996-1997 (cell 1-5) och i dagsläget finns två öppna celler; en för oorganiskt farligt och icke-farligt avfall (cell 3:1-3:3) och en för organiskt icke-farligt avfall (cell 4:1-4:2).

Mängden deponerat avfall har i genomsnitt under hela drifttiden uppgått till ca 12 000 ton per år.

Allt avfall kommer in till anläggningen med lastbil och vägs samt journalförs vid mottagandet. Avfallen kan delas in i två fraktioner; dels oorganiskt farligt och icke farligt avfall, dels organiskt icke farligt avfall. Avfallet läggs upp i avsedd cell. Så snart cellerna nått full höjd (medelhöjd inom deponin ca 12 m, tillåten maximal höjd 15,0 m ovanför omgivande mark) och avfallet blivit mekaniskt stabilt sluttäcks cellen.

I botten av varje avfallscell finns en geologisk barriär samt ett tätskikt överlagrat av ett dräneringslager. Dräneringslagret är anlagt i lutning mot respektive cells lågpunkt.

Planerad verksamhet

Planerad deponering kommer att fördelas på nya deponiceller av varierande storlek. De nya avfallscellerna kommer att konstrueras som klass 1-deponier för farligt av-

fall. Ett förslag till dispositionsplan samt krav för klass 1-deponier m.m. återfinns i den tekniska beskrivningen.

Den planerade dispositionsytan kommer att anläggas i anslutning till de planerade deponicellerna. Den kommer att vara hårdgjord och dess area kommer att uppgå till ca 2,1 ha. Hela verksamhetsområdet kommer att uppgå till ca 30 ha.

De behandlingsmetoder som kan bli aktuella är biologisk behandling och mekanisk behandling (till exempel jordtvätt), avvattnings samt stabilisering och solidifiering. En beskrivning av dessa metoder återfinns i den tekniska beskrivningen. Valet av metod styrs av avfallets egenskaper och föroreningsinnehåll.

Emissioner

Utsläpp till luft

Visst avfall, som exempelvis elfilterstoff, sot, kalk- och koksdamm samt så kallat Expancelavfall, kan vara dammande. För att minimera damningen hålls tippområdet så litet som möjligt och mellantäckning av avfallet sker regelbundet. Vid torr väderlek bevattnas deponimassorna i syfte att binda damm.

Tillkommande avfallsslag (t.ex. jordmassor och askor) förväntas ha lägre damnings-tendens än dagens avfall. Damning kommer därför att förhindras med samma tekniker som hittills. Utsläppen av gas i form av VOC är mycket små från dagens avfallsslag. I den mån oljeförorenad jord kommer att tas in för behandling kommer sådan jord att i högsta möjliga utsträckning hållas övertäckt för att minimera gasavgång och lukt.

Utsläpp till vatten (Nuvarande verksamhet)

Verksamheten vid Vaple deponi ger upphov till avloppsvatten i form av lakvatten från deponicellerna samt dagvatten.

Lakvattnet samlas upp i det ovan beskrivna dräneringsskiktet och leds till en indunstningsanläggning vid deponin. Kondensatet från indunstningen leds till recipienten (Sundsvallsbukten) genom en tät ledning. Resultat från de senaste åren framgår av nedanstående tabell:

Parameter	2006	2007	2008	2009	2010	Riktv.
Mängd, m ³	2 080	1 060	2 185	1 214	710	
Total cyanid, kg	0,04	0,047	0,12	< 0,032	< 0,022	6
Fluorid, kg	0,295	0,16	1,23	1,38	< 0,19	-
Amm.kväve, kg	1 417	1 292	1 589	1 337	1 188	3 000
COD _{Cr} , kg	166	75	106	75	44 ¹	–
pH	7,7	7,8	8,0	7,9	7,7	6-9

Koncentrat från industrikvatten har under de senaste åren behandlas genom fällning/flockning och avvattning. Klarfasen från konzentratbehandlingen leds till Sundsvallsbukten genom den ovan angivna ledningen, medan slammet lämnas till godkänd mottagare. Resultat från de senaste åren framgår av nedanstående tabell:

Parameter	2009	2010	Riktv.
Mängd, m ³	295	255	-
pH, intervall	6,4 - 8,6	7,0 - 7,5	6-9
Total cyanid, kg	2,1	3,8	6
Amm.kväve, kg	2,6	2,2	1 000
COD _{Cr} , kg	1 770	3 390	5 000

Dagvattnet hålls avskilt från lakvattnet och samlas upp i avskärande diken. Diken söder och väster om deponicellerna leder dagvattnet till en bassäng, den så kallade ytvattendammen, för att sedan avledas till Vapelbäcken. Diken öster och norr om deponicellerna leder dagvattnet genom ett torvfilter till Vapelbäcken. I de avskärande dikena uppsamlas även ytvatten från deponiområdets omgivning. Varken dagvattnet eller ytvattnet innehåller föroreningar i någon betydande utsträckning.

Utsläpp till vatten (Förändringar)

Lakvatten från deponeringen av nya avfallslag kommer att hanteras på samma sätt som nuvarande lakvatten.

Vatten på den planerade dispositionsytan som varit i kontakt med avfall (upplagt eller under behandling) - också detta kallat lakvatten - kommer att samlas upp inom dispositionsytan för att avledas via oljeavskiljare till en nyanlagd damm. Dammen kommer att fungera som en fördröjningsmekanism innan vattnet leds vidare till befintlig, och eventuellt utökad, reningsanläggning för behandling. Den befintliga reningsanläggningen kommer vid behov att byggas ut så att också vatten från dispositionsytan ska kunna behandlas med nöjaktigt resultat. Genom behandling av avfall i kampanjer samt att övertäckning av upplagt avfall minimeras den vattenmängd som behöver renas. Såvitt kan bedömas torde mängden renat vatten från dispositionsytan vara av samma storlek som mängden renat vatten från dagens verksamhet och reningsgraden kommer att vara så hög att vattnet utan olägenhet kan ledas till recipienten (Sundsvallsbukten) genom en tät ledning.

En redogörelse för hur en eventuellt utbyggd reningsanläggning kan komma att vara utformad redovisas i den tekniska beskrivningen.

Ovan beskrivna tillkommande vatten kommer att behandlas skilt från lakvattnet från nuvarande avfallslag.

Buller

GANSCA har låtit Tyréns AB utföra en beräkning av bidraget till buller utomhus vid omgivande bostäder som den utökade verksamheten vid Vaple deponi kommer att ge upphov till. Resultatet av denna beräkning visar att det riktvärde som Naturvårdsverket rekommenderar för bostäder dagtid skulle kunna överstigas. För att säkerställa att riktvärdet kan innehållas kommer bolaget vid behov att vidta åtgärder som t. ex. avskärmningar och inkapsling av bullerkällor.

Transporter

Antalet transporter till och från anläggningen uppgår i nuläget till ca 5 rörelser per dag. Vid planerad verksamhet bedöms antalet transporter uppgå till 25 rörelser per dag. Vägen till anläggningen bedöms vara konstruerad för tung trafik och behöver ingen ytterligare utrustning. Vid vägen finns inga bostäder som skulle kunna störas av trafiken ifråga. Transporter till och från deponin sker normalt under dagtid (kl. 07-17) måndag till fredag.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

I MKB:n lämnas en kortfattad redogörelse för sökt verksamhet inklusive vidtagna och planerade skyddsåtgärder. Vidare redovisas olika alternativ. Som nollalternativ redovisas förhållandet att verksamheten drivs vidare med stöd av gällande tillstånd. Vad beträffar alternativa lokaliseringar kan följande sammanfattning lämnas.

I MKB:n hänvisas till den lokaliseringstudie som låg till grund för länsstyrelsens beslut den 15 december 1994 och Koncessionsnämndens beslut den 13 september 1995. Slutsatsen i denna utredning var att det sökta alternativet utgjorde det från miljösynpunkt bästa alternativet. Nämnade bedömning kvarstår. En omlokalisering av nuvarande verksamhet vid Vaple deponi såväl som tillkommande verksamhet vid deponin skulle inte innebära några fördelar från miljösynpunkt utan endast mycket stora merkostnader.

I MKB:n redovisas även andra befintliga avfallsanläggningar i regionen, vid vilka delar av de nya avfallslag som ansökan avser skulle kunna hanteras. Inte heller dessa anläggningar framstår som från miljösynpunkt bättre alternativ, eftersom de ligger på betydligt längre avstånd från avfallskällorna än Vaple deponi. Vidare redovisas ett lokaliseringalternativ avseende sökt behandling av avfall; ”alternativ Vapledalen”. Detta alternativ bedöms som ett från miljösynpunkt sämre alternativ än det sökta alternativet.

Vad beträffar alternativa utföranden redovisas i MKB:n en jämförelse med de metoder som anges i tillämpligt BREF-dokument. Slutsatsen är att valda utföranden uppfyller vad som i nämnda dokument angivits som BAT.

Slutligen redovisas en bedömning av miljökonsekvenserna och konsekvenserna på resurshushållningen av sökt verksamhet. Slutsatsen är att skillnaderna mellan det sökta alternativet och nollalternativet är små med undantag av klimatpåverkan samt energi- och resursanvändningen, där det sökta alternativet innebär en betydande förbättring i form av kortare avfallstransporter och optimalt utnyttjande av befintlig anläggning.

Samråd

Samråd har skett med länsstyrelsen och Sundsvalls kommun genom möten den 26 maj och den 20 september 2011. Vid det senare mötet var även representanter för Naturskyddsföreningen i Sundsvall närvarande. Vidare har GANSCA samrått med särskilt berörda, berörd allmänhet och berörda organisationer genom en annons i ortstidningarna och ett i annonsen utlyst möte den 20 september 2011. En redogörelse för det genomförda samrådet har bifogats miljökonsekvensbeskrivningen.

Vid mötet den 20 september 2011 konstaterade länsstyrelsen att den sökta verksamheten kan antas ha betydande miljöpåverkan.

Hänsynsregler

Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken, MB)

GANSCA har lång erfarenhet av den verksamhet som ansökan avser. Personalen utbildas fortlöpande i miljö- och teknikfrågor. Skriftliga rutiner och instruktioner finns. Bolaget har den kunskap om verksamheten och dess verkningar som krävs enligt 2 kap. 2 § MB. Den tillkommande verksamheten är avsedd att bedrivas i ett nytt bolag tillsammans med SAKAB som har lång erfarenhet av dessa frågor.

Försiktighetsmått (2 kap. 3 § MB)

Vidtagna och planerade skyddsåtgärder finns redovisade i MKB:n. I denna redovisas även alternativa metoder och de metoder som anges i tillämpligt BREF-dokument. Av denna redovisning framgår att vidtagna och planerade åtgärder kan anses utgöra ”bästa möjliga teknik” (BMT) enligt 2 kap. 3 § MB till rimliga kostnader enligt 2 kap. 7 § MB.

Produktvalskravet (2 kap. 4 § MB)

Vid upphandling av entreprenader och material ställer bolaget krav på val av produkter avseende aspekterna hälsa och yttre miljö.

Hushållnings- och återvinningskravet (2 kap. 5 § MB)

Ansökan avser tillstånd till utökad verksamhet i syfte att utnyttja den kapacitet som finns tillgänglig vid Vaple deponi till följd av att deponin inte utnyttjats fullt ut under tidigare år. Vidare avser ansökan tillstånd till behandling av avfall för återvinning i

möjligaste mån så att behovet av deponering kan minimeras. Den sökta verksamheten är därmed väl förenlig med såväl hushållnings- som återvinningskravet.

Lokaliseringskravet (2 kap. 6 § MB)

En omlokalisering av den befintliga verksamheten bedöms inte innebära några fördelar från miljösynpunkt eller resurshushållningssynpunkt utan endast mycket stora kostnader. Den utökning av avfallshanteringen som ansökan avser kommer att kunna ske inom den befintliga anläggningen. Denna får anses väl lokaliserad jämfört med andra avfallsanläggningar inom regionen som skulle kunna utgöra alternativ för den sökta utökningen. Något hinder med hänsyn till 2 kap. 6 § 1 st. MB bör därmed inte föreligga.

Den sökta verksamheten innebär inte någon ändring av användningen av mark- och vattenområden i den utsträckningen att 2 kap. 6 § 2 st. MB skulle vara tillämpligt. För Vaple deponi gäller områdesbestämmelser, antagna av Sundsvalls kommun den 11 april 1994. Deponin är utformad i enlighet med dessa bestämmelser. Något hinder med hänsyn till 2 kap. 6 § 3 st. MB bedöms därmed inte föreligga.

Förslag till provotidsförordnande med provisoriska föreskrifter, slutliga villkor samt delegering

Bolaget har sammanfattningsvis lämnat följande förslag inkluderande vid huvudförhandlingen godtagna förslag från remissmyndigheterna:

Prövotidsförordnande

GANSCA föreslår att mark- och miljödomstolen skjuter upp avgörandet av frågan om villkor för hanteringen av avloppsvatten från planerad behandling av avfall och från planerad deponering av tillkommande avfall under en provotid. Bolaget åtar sig att under provotiden utreda lakvattnets karaktär och lämpliga behandlingsmetoder samt att till domstolen redovisa resultatet av denna utredning senast fyra år efter det att meddelad dom vunnit laga kraft.

Provisoriska föreskrifter

P1. Lakvatten från tillkommande behandlings- och lagringsytor ska avledas till särskild lakvattendamm och därifrån vidare till antingen reningsanläggning eller recipient, beroende på föroreningsgrad.

P2. Lakvatten från deponering av tillkommande avfall ska avledas till separat lakvattendamm och därifrån vidare till antingen reningsanläggning eller recipient, beroende på föroreningsgrad.

P3. Halterna av föroreningar i lakvatten utgående till recipient får som riktvärden uppgå till högst följande:

<u>Parameter</u>	<u>Enhet</u>	<u>Riktvärde</u>	<u>Kommentar</u>
pH	-	6,0 – 9,0	Momentanvärde
TOC	mg/l	75	
Suspenderade ämnen	mg/l	20	
Olja (som oljeindex)	mg/l	10	
Ammoniumkväve	mg/l	5	
Totalfosfor	mg/l	0,5	
Total cyanid	mg/l	5	
Varav fri cyanid	mg/l	0,1	
Arsenik (As)	µg/l	50	
Bly (Pb)	µg/l	100	
Kadmium (Cd)	µg/l	50	
Koppar (Cu)	µg/l	100	
Krom (Cr)	µg/l	100	
Kvicksilver (Hg)	µg/l	5	
Nickel (Ni)	µg/l	500	
Zink (Zn)	µg/l	500	
Pentaklorfenol (PCP)	µg/l	50	*
PCB (totalt)	µg/l	0,1	*
PAH (cancerogena)	µg/l	0,5	
PAH (övriga)	µg/l	100	

* = Analyseras endast vid misstanke om förekomst.

P4. Innan behandling av avfallsslag innehållande nya föroreningar inleds, ska bolaget i förväg anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Lakvattnet ska, om detta bedöms som nödvändigt, analyseras avseende ytterligare parametrar än vad som beskrivits i föreskrift P3. Bolaget ska samråda med tillsynsmyndigheten om provtagningens omfattning.

Slutliga villkor

1. Om inte annat framgår av denna dom ska verksamheten - inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar och andra störningar för omgivningen - bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet.
2. Bolaget ska ställa och vidmakthålla en ekonomisk säkerhet avseende ett belopp om 3 Mkr. Bolaget ska varje år för tillsynsmyndigheten redovisa behovet av och kostnaderna för resterande efterbehandling. Om säkerhetens värde i väsentlig grad överstiger beräknade kostnader får länsstyrelsen medge återbetalning av eventuellt överskott eller nedsättning av säkerheten.

3. Verksamhetsområdet ska i sin helhet vara inhägnat. Infarten till området ska ha låsbar grind. Stängslet ska kontrolleras regelbundet och eventuella skador repareras utan dröjsmål.
4. Vid deponin ska det finnas ett system för uppsamling och lagring av lakvatten.
5. Förorenat vatten från behandlingsytorna ska samlas upp och behandlas i en reningsanläggning.
6. Metod för rening av lakvatten under efterbehandlingsfasen ska presenteras för tillsynsmyndigheten senast tre månader innan driftfasen upphör.
7. Ytvattendiken ska underhållas så att stillastående vattensamlingar inom verksamhetsområdet undviks.
8. Bullret från verksamheten ska begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än
 - 50 dB(A) vardagar måndag – fredag (kl. 07.00 – 18.00)
 - 40 dB(A) nattetid (kl. 22.00 – 07.00)
 - 45 dB(A) övrig tid
 Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) får inte utföras nattetid.
9. Mottagning av avfall och andra bullrande verksamheter får normalt bedrivas vardagar måndag – fredag mellan kl. 07.00 – 17.00. Akuta transporter som inte kan anmälas till tillsynsmyndigheten i förväg får ske utöver dessa tider och endast undantagsvis. Anmälan ska snarast därefter göras till tillsynsmyndigheten.
10. Befintlig trädridå runt deponin ska skötas så att insynsskyddet kvarstår.
11. Dammande avfall ska vara fuktat eller på annat sätt behandlas när det hanteras vid anläggningen, alternativt ska omedelbar övertäckning ske.
12. Deponerade massor ska sluttäckas så snart full höjd enligt gällande områdesbestämmelser nåts i varje cellavsnitt och stabiliseringsarbetet avslutas. Senast sex månader före sådan sluttäckning ska anmälan ske till tillsynsmyndigheten.
13. Innan någon av de nya behandlingsformerna och deponeringen av nya avfallsslag påbörjas ska detta redovisas för tillsynsmyndigheten. I redovisningen ska bolaget beskriva försiktighetsmått för omgivningen, inklusive rening av förorenat lakvatten som behandlingen/deponeringen ger upphov till.
14. Bolaget ska informera närboende om verksamheten.
15. Kondensat från indunstning av lakvatten från deponering av befintliga avfallsslag ska släppas ut till Sundsvallsbukten via avloppsledning avsedd för ändamålet med ett kontinuerligt och jämnt flöde. Utsläppet av totalcyanid och ammoniumkväve får inte överskrida och pH i kondensatet får inte underskrida eller överskrida följande begränsningsvärden:

Totalcyanid	6 kg/år
Ammoniumkväve	3 000 kg/år
pH	6 – 9

16. Klarfasen från behandlingen av koncentratet från ovan under 15 angiven indunstning ska släppas ut till Sundsvallsbukten via ovan angiven ledning med ett kontinuerligt och jämnt flöde. Utsläppet av totalcyanid och COD_{Cr} får inte överskrida och pH i klarfasen får inte underskrida eller överskrida följande begränsningsvärden:
Totalcyanid	6 kg/år
COD _{Cr}	5 000 kg/år
pH	6 – 9
17. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas och följas. Ett reviderat kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att mark- och miljödomstolens dom vunnit laga kraft.
18. När tillståndet till utökad verksamhet tas i anspråk ska arbetsfordon och lastbilar som kontaminerats med avfall rengöras utvändigt innan de lämnar deponicellsytor eller hårdgjorda ytor med lakvattenuppsamling. Villkoret gäller all verksamhet som bedrivs inom området.
19. Om luktolägenheter uppkommer ska bolaget vidta åtgärder för att undanröja dessa.
20. Uppläggning av avfall får ske endast i deponiceller och inom hårdgjorda ytor med lakvattenuppsamling.

Delegering

GANSCA föreslår att mark- och miljödomstolen ska överlåta till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor avseende åtgärder enligt villkor 6, 13, 14-16 och 19.

Uppgifter enligt 22 kap. 25a och 25 c §§ MB

Ansökan avser samtliga tre deponiklasser. En förteckning över aktuella avfallstyper återfinns i den tekniska beskrivningen. Ett förslag till villkor i angivna hänseenden återfinns ovan.

Uppgifter enligt 36 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall

- Det är GANSCA som är att betrakta som verksamhetsutövare och behörig att söka tillstånd.
- En förteckning över aktuella avfallstyper och totala mängder avfall som ska deponeras återfinns i den tekniska beskrivningen och i MKB:n och har redovisats ovan.
- En beskrivning av platsen för sökt deponering, inklusive geologiska och hydrologiska egenskaper, återfinns i den tekniska beskrivningen.
- Planerad avslutning och efterbehandling av deponin redovisas i den tekniska beskrivningen.
- Hur bestämmelserna i deponeringsförordningen kommer att uppfyllas framgår av den tekniska beskrivningen. Uppfyllandet kommer att säkerställas genom bolagets

egenkontroll och genom anteckningar m.m. om mottaget avfall som måste upprättas och bevaras under viss tid. Ett viktigt moment i säkerställandet är även att personalen har tillräckliga kunskaper om verksamheten vid anläggningen och dess påverkan på omgivningen. Att personalen har sådana kunskaper framgår av redogörelsen ovan. Det kommer också att finnas tydliga instruktioner till personalen om vad som gäller för olika arbetsuppgifter. Bolaget kommer att se till att dessa finns lätt tillgängliga och att personalen är informerade om dem.

YRKANDEN

GANSCA begär tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid Vaple deponi avseende

1. mottagning, sortering och mellanlagring av högst 250 000 ton avfall per rullande treårsperiod, varav högst 150 000 ton farligt avfall per rullande treårsperiod,
2. behandling av maximalt 100 000 ton förorenade jordmassor per år, varav högst 50 000 ton farligt avfall,
3. behandling av maximalt 30 000 ton annat avfall per år, varav högst 10 000 ton farligt avfall samt
4. deponering av högst 100 000 ton avfall per rullande treårsperiod, varav högst 20 000 ton per år utgörs av farligt avfall,

allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan och i övrigt i målet.

GANSCA hemställer om förordnande att mark- och miljödomstolens dom ska gälla med omedelbar verkan.

YTTRANDEN

Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har avstått från att yttra sig i ärendet.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län tillstyrker i huvudsak bolagets villkorsförslag utom villkor 3 och 11 som föreslås få följande lydelse.

Villkor 3

- Verksamhetsområdet ska i sin helhet vara inhägnat och hållas låst eller på annat sätt hållas otillgängligt för allmänheten. Inhägnadens utformning ska vara av tillräckligt god kvalitet så att obehöriga människor samt större djur inte kan beträda anläggningsområdet. Inhägnaden ska kontrolleras regelbundet och eventuella skador ska repareras utan dröjsmål.

Villkor 11

- Dammande avfall ska vara fuktat eller på annat sätt behandlat när det hanteras vid anläggningen. Alternativt ska omedelbar övertäckning ske. Lastbilar som transporterar dammande avfall ska vara täckta på så vis att damning undviks.

Länsstyrelsens förslag till ytterligare villkor m.m.

Avfall på behandlingsytan ska förvaras täckt om avfallet ligger orört under längre tid än två veckor.

Länsstyrelsen yrkar att parametrar och riktvärden enligt bolagets förslag till provisorisk föreskrift P3 ändras till följande:

Parameter	Enhet	Riktvärde
pH	-	6,0 - 9,0
TOC	mg/l	75
Suspenderade ämnen	mg/l	20
Olja (som oljeindex)	mg/l	10
Ammoniumkväve	mg/l	5
Totalfosfor	mg/l	0,5
Totalcyanid	mg/l	5
varav fri cyanid	mg/l	0,1
Arsenik (As)	µg/l	15
Bly(Pb)	µg/l	15
Kadmium (Cd)	µg/l	3
Koppar (Cu)	µg/l	50
Krom (Cr)	µg/l	60
Kvicksilver (Hg)	µg/l	1
Nickel (Ni)	µg/l	50
Zink (Zn)	µg/l	200
Pentaklorfenol (PCP)	µg/l	50
PCB totalt	µg/l	0,1
PAH cancerogena	µg/l	0,5
PAH övriga	µg/l	100

*Länsstyrelsens synpunkter på bolagets föreslag till villkor**Omformulering villkor 3*

Länsstyrelsen har vid ett flertal tillfällen noterat att hål uppstått i inhägnaden som avgränsar verksamhetsområdet från allmänheten. Detta kan exempelvis bero på att träd blåst ner över inhägnaden, att djur gjort hål i stängslet eller att människor brutit sig in på området. Det är viktigt att inhägnaden håller en acceptabel kvalitet för att skydda människor och större djur från att beträda deponiområdet. Villkoret bör dock kompletteras enligt länsstyrelsens förslag så att brister på inhägnaden ska föranleda

omedelbara åtgärder från bolagets sida. Tillsynsmyndigheten bör snarast informeras när brister i inhägnaden uppstår. Tillsynsmyndigheten kan därigenom komma att förelägga bolaget att vidta åtgärder, om de insatser som har genomförts bedöms som otillräckliga.

Omformulering villkor 11

Flertalet transporter inkommer till anläggningen med dammande avfall. Villkoret bör därför i detta avseende kompletteras med att dammande avfallstransporter alltid ska hållas täckta innan dessa lastas av; detta för att minska påverkan på människors hälsa och miljön. Bolaget har rådighet över transporterna i det ögonblick dessa passerar grindarna. Avtal med transportörerna att dammande avfall ska vara övertäckt ska ses som ett minimum men bolaget ska även stoppa, kontrollera och avvisa de transportörer som inte uppfyller villkoret.

Förslag till nya villkor m.m.

Täckning av förorenade massor

Länsstyrelsen bedömer att förorenade massor som inte bearbetats efter mer än två veckor ska vara övertäckta för att minska halten föroreningar i lakvattnet samt eventuell luktolägenhet. Övertäckning är ett effektivt sätt att minska damning och onödig lakvattenbildning. Att minska lakvattenmängden bör ligga i bolagets intresse då rening av sådant vatten är en energikrävande process. Svåra vindförhållanden utgör inte skäl till mildare krav på försiktighetsmått. Täckning av förorenade massor bör föreskrivas i villkor.

100-årsregn

Länsstyrelsen bedömer att ett villkor bör föreskrivas också om att system som syftar till att rena förorenat vatten ska dimensioneras för att klara 100-årsregn, detta för att minska risken för bräddning.

Prövotid lakvatten från behandlingsanläggningen och från deponering av tillkommande avfall

Föreskrift P3

Länsstyrelsen bedömer att bolagets förslag till riktvärden bör justeras. Bolaget har, med undantag från TOC, endast föreslagit riktvärden för metaller. Sannolikt kommer fler parametrar än metaller i lakvattnet att vara av intresse och därför bör ytterligare provisoriska riktvärden utformas. Länsstyrelsen bedömer att de riktvärden som ingår i prövotiden kommer att vara dimensionerande för reningsanläggningens utformning. Därför bör de provisoriska riktvärdena inte vara alltför generösa.

Länsstyrelsen anser att bolagets verksamhet är att jämföras med den verksamhet som Ragn-Sells Fagerliden AB bedriver i Robertsfors. Mark- och miljödomstolen vid

Umeå tingsrätt har den 20 juni 2012 i dom M 4903-04 föreskrivit slutliga villkor för utsläpp av renat lakvatten till recipient från Ragn-Sells verksamhet. I stort sett fastställdes de villkor som var gällande under prøvotiden. De riktvärden som tillämpas vid Ragn-Sells anläggning bör även gälla vid Gansca Deponi AB. Dessutom bör riktvärden för pH, totalfosfor, ammoniumkväve och totalcyanid föreskrivas att gälla under prøvotiden.

Länsstyrelsen bedömer att en god utspädning i recipienten och att bolagets utsläpp i förhållande till andra storskaliga industrier är små inte bör ses som skäl till alltför generösa utsläppsvillkor. Det är av vikt att verksamheter med utsläpp i Sundsvallsfjärden samarbetar för att förbättra recipientens status. Anläggningar med generösa utsläppsvillkor innehar ofta relativt gamla tillstånd som sannolikt inom en snar framtid kommer att omprövas. Bolaget bör därför inte jämföra sina utsläpp med dessa anläggningars villkor, då omprövningarna sannolikt kommer att föranleda strängare villkor.

Avfall för anläggningsändamål

Länsstyrelsen noterar att bolaget föreslagit att det generella riktvärdet för mindre känslig markanvändning (MKM) kan tillämpas för avfall som utnyttjas som konstruktionsmaterial inom anläggningsområdet. Länsstyrelsen delar i nuläget inte bolagets uppfattning, då Naturvårdsverket i handbok 2010:1 klargjort att de generella riktvärdena ger vägledning för att bedöma områden med existerande föroreningar. Riktvärdena är dock inte lämpliga för att bedöma tillförsel av föroreningar genom användning av avfall för anläggningsändamål. Då anläggningen redan orsakar en viss diffus spridning av föroreningar, är det av vikt att problemen inte förvärras genom ett alltför generöst tillförande av föroreningar i deponianläggningens konstruktion. Naturvårdsverket ger i sin handbok vidare vägledning om vilka föroreningshalter som kan anses acceptabla i olika situationer, däribland föroreningshalten i täckmaterial ovan deponins tätskikt. Länsstyrelsen bedömer att frågor som rör användandet av avfall för anläggningsändamål kan handläggas av tillsynsmyndigheten.

Sundsvalls kommun genom miljönämnden har avstyrkt GANSCA:s yrkande om fortsatt och utökad verksamhet vid Vaple deponi.

Miljönämnden yrkar att tillstånd till fortsatt verksamhet vid Vaple deponi ges följande innehåll:

att tillståndet begränsas till avfall från Kubikenborg Aluminium AB, Eka Chemicals AB och SCA Graphic Sundsvall AB. Om nya typer av avfall tillkommer eller om sammansättning och mängd av avfall som ansökan avser ändras vid företagen ska detta anmälas till länsstyrelsen,

att mängden avfall som får deponeras begränsas till högst 75 000 ton avfall per rullande treårsperiod,

att utökad verksamhet ska tillåtas avseende behandling av avfall från Kubal genom stabilisering eller annan lämplig metod, i syfte att avfallet ska uppfylla mottagningskriterierna i NFS 2004:10.

Miljönämnden begär att tillståndet förenas med villkor som redovisas nedan.

Sammanfattning

Den tillståndssökta verksamheten innebär en betydande utökning och ändring jämfört med dagens verksamhet. GANSCA deponi skulle med sökt verksamhet utvecklas till en deponi för farligt avfall av betydelse i Mellannorrland.

Miljönämnden anser att tillstånd inte ska beviljas till utökad verksamhet, varken mängdmässigt eller ytmässigt p.g.a. följande skäl:

- Av ansökan framgår att Vaple deponi är lokaliserad till ett område där de naturliga förutsättningarna för deponiverksamhet är bristfälliga p.g.a. höga grundvattennivåer och tunna jordlager.
- Vapelbäcken är skyddsvärd och riskerar att förorenas av planerad verksamhet.
- Miljöundersökningar som tidigare har redovisats i en prøvotidsredovisning den 16 oktober 2009 visar att nuvarande deponiverksamhet medfört ”en tydlig påverkan av grundvatten i berg och i jord samt ytvatten, även om den har minskat de senaste åren”.
- Lokaliseringsutredningen är bristfällig i förhållande till sökt verksamhet.
- Deponikonstruktionen är inte tillräckligt väl beskriven för att ge trygghet mot påverkan.
- Verksamheten riskerar att påverka friluftslivet negativt.

Verksamheten finns i ett område med stigar och leder för friluftslivet som är viktigt för tätortsnära rekreation. Området bör värnas mot ytterligare påverkan. Miljönämnden anser att den sökta verksamheten, som innebär att Gansca Deponi skulle utvecklas till en deponi för farligt avfall med omfattande mottagning och behandling av farligt avfall, kräver mer omfattande utredningar och underlagsmaterial beträffande lämplig lokalisering, utformning av deponiverksamhet och behandlingsverksamhet inklusive skyddsåtgärder. Miljönämnden anser även att det är mycket viktigt att ägarbolagens behov av att deponera och behandla avfall tillgodoses på ett tillfredsställande sätt som även är långsiktigt och hållbart. Miljönämnden föreslår att en fortsatt deponering av avfall från enbart ägarbolagen i enlighet med nuvarande tillstånd sker. En viss utökning av nuvarande verksamhet bör tillåtas, som innebär att bolaget får möjlighet att behandla avfall från Kubal med t.ex. stabilisering, så att utlakningskraven i mottagningskriterierna klaras; detta för att aktuellt avfall på nytt ska kunna deponeras på Vaple deponi, i stället för att transporteras till deponi i Norge.

Kraven på nuvarande verksamhet behöver dock skärpas med bl.a. förbättrad kontroll och rening av yt- och dagvatten. Det är mycket viktigt att skyddsåtgärderna håller en hög kvalitet.

Reningsanläggningen ska utformas och drivas så att det renade vattnets innehåll av svårnedbrytbara organiska ämnen och toxiska ämnen minimeras. Flera av de inkommande avfallen är toxiska och har hög reaktivitet och därför bör höga krav ställas på underlag och avledning av förorenat vatten enligt Naturvårdsverkets yttrande över bolagets tillståndsansökan 1994.

Lokalisering

Naturliga förutsättningar

Av aktuell tillståndansökan samt tidigare tillståndsansökan som låg till grund för gällande tillstånd för verksamheten framgår att Vaple deponi är lokaliserad till ett område där de naturliga förutsättningarna för deponiverksamhet är bristfälliga p.g.a. höga grundvattennivåer och tunna jordlager. Av den tekniska beskrivningen framgår att delar av deponiområdet utgjorde myr före anläggandet av deponin samt att grundvattennivån i regel ligger en meter under markytan. Bolaget har under årens lopp vidtagit skyddsåtgärder, men trots det så visar miljöundersökningar 1994 en tydlig påverkan av grundvattnet i jord och berg samt ytvatten, även om påverkan har minskat de senaste åren. Vid samråd har miljökontoret påtalat detta och efterlyst att bolaget ska ta hänsyn till dessa förhållanden vid utformning av tillståndsansökan. Bolaget bör bl.a. utreda och visa om det går att kompensera vissa av de bristfälliga naturliga förutsättningarna med skyddsåtgärder av hög kvalitet, vilket inte har skett i den omfattning som krävs för sökt verksamhet.

Frågan om lokalisering bygger till stor del på den lokaliseringsutredning som gjordes för den ursprungliga ansökan 1994. Endast en alternativ lokalisering (Vapledalen) av den tillkommande behandlingsdelen presenterades. Det kan ifrågasättas om aktuella uppgifter beträffande tänkbara alternativ är tillräckliga, utifrån att utgångsläget samt val av viktiga aspekter delvis ser annorlunda ut för sökt verksamhet än vad de gjorde då Vaple deponi skulle anläggas.

Av intresse är även att i samband med Blåbergets tillståndsansökan (*SWECO, MKB för Blåbergets avfallsanläggning 2003*) redovisades ett antal tänkbara alternativa lokaliseringar för en deponi i Sundsvall för icke-farligt avfall. Ganscadeponin var ett av de studerade alternativen i lokaliseringsutredningen. Efter en summering av ett antal miljö- och lokaliseringsfaktorer konstaterades att platsen hade de näst sämsta förutsättningarna för avfallsverksamhet enligt uppställda kriterier. Avgörande frågor var att området uppvisade dåliga betyg vad gällande bl.a. naturligt grundvattenskydd.

Även avrinningsförhållandena på platsen samt möjlighet till lakvattenuppsamling hade svaga betyg.

Områdesbestämmelser

Ett tillstånd får inte ges i strid mot detaljplan eller områdesbestämmelser. För Vaple deponi gäller områdesbestämmelser antagna av Sundsvalls kommun 11 april 1994. Bolaget har samrått med stadsbyggnadskontoret i frågan och uppger att deponin är utformad i enlighet med dessa bestämmelser. Stadsbyggnadskontoret har uppgett att den föreslagna utbyggnaden av Gansca-deponin kan ske utan att områdesbestämmelserna behöver ändras. I områdesbestämmelserna finns det krav på en avskärmningszon (inre skyddszon) med en bredd mellan 150-400 m. Här får inga kalhyggen skapas och avskärmningseffekten ska upprätthållas. Från en flygbild kan man dock utläsa att viss verksamhet sannolikt pågår eller har pågått även inom inre skyddszonen.

Utanför avskärmningszonen finns ytterligare en zon (yttre skyddszon). Inte heller här tillåts ny bebyggelse. Normal markanvändning kan dock ske.

Vapelbäcken

Miljönämnden bedömer att den utökning av verksamheten som bolaget har ansökt om innebär en risk för att föroreningsituationen i Vapelbäcken kommer att försämrans p.g.a. att bäcken är recipient för de ökade flödena av dagvatten/ytvatten som kommer att uppstå. Vapelbäcken är även recipient för det till viss del förorenade grundvatten som strömmar ut från deponiområdet. Det är ett av skälen till att miljönämnden avstyrker bolagets begäran om att få utöka verksamheten i den omfattning som föreslås i ansökan.

Behandla förorenat ytvatten och dagvatten

Miljönämnden har i ett tidigare yttrande till länsstyrelsen den 20 januari 2011 yrkat att bolaget ska utreda möjliga metoder för att rena förorenat dagvatten/ytvatten från deponiområdet. Länsstyrelsen beslutade dock att inte ställa krav på en sådan utredning. I delegationsbeslut den 20 februari 2012 gällande synpunkter på behov av kompletteringar av bolagets ansökan har miljönämnden begärt att bolaget skulle inkomma med uppgifter beträffande

- 1. hur stora mängder föroreningar (samt vilka föroreningar) som släpps ut från Ganscadeponin via dagvatten/ytvatten samt*
- 2. vilka skyddsåtgärder som är tänkbara samt kostnader för sådana åtgärder. Vidare anges att åtgärder som bör övervägas enligt miljökontorets bedömning är rening av förorenat dagvatten som uppkommer inom deponiområdet och förbättrad separation av rent dagvatten och förorenat dagvatten.*

Positivt är att bolaget i kompletteringar uppgett att bolaget möjligen installerar en onlinemätare för konduktiviteten i provpunkten S4. Dessutom uppges att ”Ganska dessutom kommer att vidta åtgärder för en ytterligare separering av förorenat och icke förorenat dagvatten samt rening av förorenat dagvatten.”

Miljönämnden bedömer att det är rimligt och nödvändigt att bolaget vidtar åtgärder för att minska utsläpp av föroreningar från deponin via förorenat dagvatten/ytvatten och yrkar om att frågan om utsläpp av föroreningar via förorenat dagvatten/ytvatten, samt metoder för rening av förorenat dagvatten ska hanteras vidare i en provotidsutredning.

Påverkan på yt- och grundvatten

I kompletteringar redovisar bolaget en provotidsutredning den 16 oktober 2009 beträffande deponins påverkan på grund- och ytvatten. I sammanfattningen i slutrapporten som tagits fram av SWECO, anges att ”det finns en tydlig påverkan av grundvatten i berg och i jord samt i ytvatten, men att den har minskat under de senaste åren. Påverkan på grundvattnet såväl i berggrunden som i de lösa jordlagren bedöms som liten längst nedströms (Provtagningspunkter 0701A och 0705A) till mycket stor längre uppströms (provtagningspunkter G11-G14). Påverkan på ytvattnet bedöms som mycket stor i punkt S4 (närmast anläggningen) och liten i punkt S3 och S2 längre nedströms. Påverkan syns tydligast på parametrarna pH, konduktivitet, COD, Mn, kväve, fluorider, klorider och totalcyanid. För metaller är påverkan inte lika tydlig. Någon påverkan på dricksvattenbrunnar kan inte identifieras för någon av parametrarna. Dikesprovtagning visar en diffus spridning av föroreningar inom området, som sedan kan påverka ytvattnet”.

Friluftsområden, buller mm

Ganscadeponin ligger nära områden som används för det rörliga friluftslivet, däribland Södra Bergets friluftsområde. Området är ett viktigt tätortsnära rekreativområde som bör värnas mot ytterligare påverkan.

Ingiven bullerutredningen visar att det kan uppstå störningar i dessa områden vid utökad verksamhet. Miljönämnden begär kompletterande villkor om högsta bullernivåer intill Tallstugan och Fågelbergsstugan som kan anses vara de närmaste kärnområdena för friluftslivet.

Geologiska och hydrogeologiska förhållanden

I 18 § i förordningen om deponering av avfall anges att en deponi ska vara lokaliserad så att den inte utgör någon allvarlig risk för miljön med beaktande av bl.a. de geologiska och hydrogeologiska förhållandena på platsen. Miljönämnden anser att det underlag som inlämnats med tillståndsansökan beträffande dessa förhållanden är

otillräckligt. Det saknas t.ex. resultat av geotekniska undersökningar i delar av befintligt deponiområde samt planerad tillkommande deponiyta och ”dispositionsyta”. I samband med redovisning till länsstyrelsen av uppskjutna frågor 1997 inlämnades geotekniska undersökningar som utförts av MVM konsult den 10 maj 1996. Dessa geotekniska undersökningar i form av provtagning av jord och provgröpar m.m. utfördes enligt de handlingar som nämnden har tillgång till i de nordvästra och sydvästra delarna av befintligt deponiområde. Miljönämnden anser att det är en brist i tillståndsansökan att bolaget inte har redovisat marktekniska undersökningar samt undersökning av hydrogeologiska förhållanden av de markområden som omfattas av aktuell tillståndsansökan. Då miljönämnden yrkat att fortsatt verksamhet ska bedrivas enligt det s.k nollalternativet, dvs. att tillstånd inte ska beviljas för utökad verksamhet varken mängdmässigt eller ytmässigt, så påverkar det även omfattning av behov av kompletterande geologiska och hydrogeologiska förhållanden i det fall miljönämndens yrkande accepteras.

Geologisk barriär

Bolaget har i den tekniska beskrivningen angivit att den naturliga geologiska barriären inte är tillräcklig för att uppfylla kraven i deponeringsförordningen, varför en konstgjord geologisk barriär behövs. Den konstgjorda barriärens konstruktion behandlas mycket kortfattat. Det anges att planerade deponiceller kommer att konstrueras utifrån de krav på botten tätning som finns upptagna i 20 § i förordningen om deponering av avfall. Deponeringsförordningen innehåller specifika krav vad gäller konstruktioner av en deponi. Vid tillåtlighetsprövning är det ett grundläggande krav att deponin kan anses uppfylla kraven på geologisk barriär. Miljööverdomstolen har i beslut i mål M 3301-04 avgjort ett ärende rörande detta. Miljönämnden anser att det är önskvärt med ett tydligt åtagande från bolaget beträffande hur den geologiska barriären ska konstrueras samt att aktuella ritningar bifogas med ansökan.

Rening av lakvatten

Miljönämnden har i yttrande beträffande behov av kompletteringar efterlyst en del uppgifter om befintlig reningsanläggning för lakvatten som består av en indunstare med efterföljande fällning/flockning och avvattning. Bolaget har lämnat in del kompletterande uppgifter. Miljönämnden anser att det fortfarande finns en del oklarheter beträffande befintlig indunstaranläggnings skick, driftsäkerhet och tillgänglighet.

Avfallsförteckning

I GANSCA:s villkorsförslag saknas villkor beträffande avfallstyper och mängder. Bolaget hänvisar bl.a. till yrkanden om omfattning av sökt verksamhet samt uppgift om avfall som anges i avsnitt 4 i den tekniska beskrivningen. I avsnitt 4 finns en tabell över tilltänkta avfall och avfallsmängder som kan komma att deponeras. Av tabellen framgår inte vilka avfall som är farligt avfall. Miljönämnden anser att dessa

uppgifter inte är tillräckligt utförliga och preciserade och hänvisar till Miljööverdomstolens dom 2008:6. Miljönämnden bedömer att i tillståndet ska fastställas villkor beträffande vilka avfallstyper och mängder som får deponeras på deponin och att det av villkoret ska framgå bl. a. vilka typer av farligt avfall samt mängder som får deponeras i celler för farligt avfall samt vilka typer av icke farligt avfall och mängder som får deponeras.

Avgränsningen av vilka typer av avfall som tillståndet omfattar bör enligt Miljööverdomstolens bedömning preciseras på ett sådant sätt att den motsvarar vad tillståndsmyndigheten har bedömt kunna godtas för deponering på den aktuella platsen med de villkor som anges i tillståndet. Enligt Miljööverdomstolens bedömning är det i detta fall tillräckligt att avfallstyperna i tillståndet preciseras, utöver vad som gäller enligt det allmänna villkoret, på det sätt som bolaget har gjort i sina yrkanden i mark- och miljödomstolen, d.v.s. att det icke farliga avfallet anges vara av typen grov-, bygg- och industriavfall, aska, behandlad jord, schakt och rivningsmassor samt asbest, samt att det farliga avfallet anges vara av typen förorenade massor och askor från avfallsförbränning. Miljööverdomstolen beslutade att föreskriva två nya villkor beträffande vilka avfallstyper som får deponeras i deponin för icke farligt avfall samt farligt avfall. För att uppnå viss flexibilitet fick tillsynsmyndigheten möjlighet att godkänna att även andra typer av icke farligt avfall kunde deponeras på deponin för icke farligt avfall.

Karaktärisering av lakvatten

Någon form av sammanställning av resultat av karaktärisering av det renade lakvatten (kondensat och klarfas) bör anges. Karaktäriseringen ska vara aktuell. Bolaget bör ta ställning om ytterligare parametrar förutom de befintliga ska anges som begränsningsvärden i villkor 15 och 16.

Miljönämnden saknar bedömning om de halter av föroreningar som släpps ut i Svartviksfjärden kan orsaka negativ effekt på fisk och andra akvatiska organismer. Bolaget kan samråda med Havs- och vattenmyndigheten om behov av kompletterande uppgifter på detta område.

Förslag till villkor m.m.

Omfattning av verksamhet samt villkor 1

Bolagets yrkande om omfattning av verksamhet avstyrks, vilket även påverkar det allmänna villkoret. Miljökontoret föreslår följande formulering:

- *Tillståndet är begränsat till avfall från Kubikborg Aluminium AB, Eka Chemicals AB och SCA Graphic Sundsvall AB. Om nya typer av avfall tillkommer eller om sammansättning och mängd av avfall som ansökan avser ändras vid företagen ska detta anmälas till länsstyrelsen.*

- *Mängden avfall som får deponeras begränsas till högst 75 000 ton avfall per rullande treårsperiod.*
- *Utökad verksamhet ska tillåtas omfattande behandling av avfall Kubal. Se även villkor 13.*

Villkor 2-7

Tillstyrks.

Villkor 8. Buller

Miljönämnden yrkar att det av bolaget föreslagna villkor kompletteras med villkor om högsta bullernivåer för friluftsområden i direkt anslutning till Tallstugan och Fågelbergsstugan:

*Ekvivalent ljudnivå: 40 dB (A) vardagar dagtid (kl.07.00-18.00), 35 dB (A) övrig tid
Momentana ljud: 50 dB(A) nattetid (kl.22.00-07.00)*

Villkor 9-11

Tillstyrks.

Villkor 12. Sluttäckning

Miljönämnden föreslår följande komplettering av det av bolaget föreslagna villkoret: *"Senast sex månader innan respektive deletapp avslutas ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa hur sluttäckningen kommer att genomföras. Redovisningen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial samt en tidplan för arbetet. Bolaget ska innan respektive deletapp sluttäcks till tillsynsmyndigheten redovisa en plan för kvalitetssäkring av sluttäckningen. Kvalitetssäkringsplanen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial och utförande. Planen ska också innehålla uppgifter om när och hur de återkommande besiktningarna som ska genomföras under arbetets gång samt slutbesiktning avses ske. I planen ska anges att den oberoende kontrollant som bolaget har utsett ska genomföra besiktningarna. Sluttäckning av deletapperna får inte påbörjas innan tillsynsmyndigheten har godkänt kvalitetssäkringsplanen."*

Villkor 13. Behandling

Bolagets förslag till villkor föreslås bli ändrat till:

"Innan behandling påbörjas av avfall från Kubal, i syfte att uppfylla krav i mottagningskriterierna NFS 2004:10, ska det anmälas till tillsynsmyndigheten".

Miljönämnden föreslår att mark-och miljödomstolen ska överlåta till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor beträffande behandlingen.

Villkor 17. Kontrollprogram

Bolagets förslag till villkor föreslås bli kompletterat med följande:

”För verksamheten ska finnas ett aktuellt kontrollprogram som möjliggör bedömning om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten och lämnas in till myndigheten senast sex månader efter det att mark- och miljödomstolens dom vunnit laga kraft”.

I kontrollprogrammet ska ingå fortsatta kontroller av tillståndet i Vapelbäcken. Kontrollerna ska uppdateras enligt ramdirektivet för vatten samt Naturvårdsverkets nya bedömningsgrunder 2007:4.

Yrkanden om kompletterande villkor

Miljönämnden yrkar följande kompletterande villkor:

Utredning av reningsmetod för förorenat dagvatten

Bolaget ska utreda lämpliga metoder för rening av förorenat ytvatten/dagvatten, samt övriga åtgärder i syfte att minska nuvarande utsläpp av föroreningar via dagvatten/ytvatten. Bolaget ska även utreda möjligheter att avleda ytvatten/dagvatten via befintlig sluten ledning till Svartviksfjärden. Bolaget ska komma in med resultat av utredningen till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att mark- och miljödomstolens dom vunnit laga kraft. I utredningen ska redovisas bl.a. val av behandlingsmetod, motivering till val av metod samt förslag på villkor.

Miljönämnden föreslår att mark- och miljödomstolen ska överlåta till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor beträffande rening av förorenat dagvatten.

Bottenkonstruktion

Senast sex månader innan respektive deletapp påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad beskrivning av bottenkonstruktionens utformning (geologisk barriär, botten tätning, dränering och lakvattenuppsamling) vattenavledande åtgärder samt en deponeringsplan. Bolaget ska innan respektive deletapp anläggs till tillsynsmyndigheten redovisa en plan för kvalitetssäkring av bottenkonstruktionen.

Kvalitetssäkringsplanen ska innehålla uppgifter om bottenkonstruktionens utformning, konstruktionsmaterial och utförande. Planen ska också innehålla uppgifter om när och hur de återkommande besiktningar som ska genomföras under arbetets gång samt slutbesiktningen avses ske. I planen ska anges att den oberoende kontrollant som bolaget har utsett skall genomföra besiktningar. Anläggning av deletapperna får inte påbörjas innan tillsynsmyndigheten har godkänt kvalitetssäkringsplanen.

Höjd på deponin

Deponering (exklusive sluttäckning) får ske till en höjd av 15 m enligt gällande områdesbestämmelser. Deponin beräknas få en medelhöjd på 12 m. Utformning av deponin ska landskapsanpassas.

Bolaget har i bemötande anfört följande.

Miljönämnden

Miljönämnden har vidhållit sin tidigare redovisade inställning. Nämnden har framfört ytterligare argument, vilka kommenteras nedan med användande av de rubriker som återfinns i nämndens yttrande.

Naturliga förutsättningar och skyddsåtgärder

Miljönämnden har gjort gällande att områdets geologiska och hydrogeologiska förutsättningar innebär att det finns allvarliga risker för miljön samt att GANSCA inte visat att de åtgärder som SWECO rekommenderar och som GANSCA åtagit sig att vidta förebygger dessa risker eller är effektiva i ett längre tidsperspektiv.

Resultatet av de geologiska och hydrogeologiska undersökningar som tidigare har utförts visar att området generellt kan ses som tätt och att grundvattenmängderna i berg är små eller obefintliga. Anläggandet av konstgjorda geologiska barriärer och bottentätning bedöms därmed utgöra ett tillräckligt och långsiktigt skydd mot att ett eventuellt berggrundvatten ska förorenas av lakvatten från deponin.

Grundvattennivån i jord är generellt hög men de begränsade jordmäktigheterna samt den begränsade ytan på avrinningsområdet innebär att grundvattenmängderna i jord är relativt små. Avledning, dränering och anläggning av avskärande dike bedöms därmed vara tillräckliga och långsiktiga åtgärder för att skydda deponicellerna mot inträngning av vatten.

Topografin och jordartsförhållanden visar att grundvattnet främst rinner mot GANSCA:s anläggningar och vidare mot Vaplebacken nedströms. Påverkan på grundvatten nedströms deponin har dock observerats endast vid enskilda avgränsade områden närmast deponiområdet och inte längre nedströms.

Ett kontrollprogram för grundvatten finns och har reviderats och godkänts år 2012. Det ger en bra uppfattning av deponins påverkan. Aktuellt kontrollprogram utgör bilaga 3 till MKB:n.

Brister i lokaliseringsutredningen

Miljönämnden har vidhållit att den utförda lokaliseringsutredningen skulle vara bristfällig såtillvida att den inte skulle beakta den sökta verksamhetens regionala karaktär. Enligt miljönämnden bör lokaliseringsutredningen inte enbart utgå från platser med goda naturliga förutsättningar utan även beakta ”avfallsströmmarna” så att transporterna av avfall minimeras. Vidare har miljönämnden framhållit att 1993 års lokaliseringsutredning inte skulle vara relevant, eftersom denna utgick från att den då aktuella verksamheten var beroende av industriernas placering och att verksamheten behövde lokaliseras nära kusten.

I 1993 års lokaliseringsutredning undersöktes alternativa platser i ett förhållandevis stort område, nämligen hela kuststräckan i Sundsvalls kommun. Vidare har i ansökan som bilaga 1 till miljökonsekvensbeskrivningen redovisats ett nyligen framtaget ”underlag till lokaliseringsstudie”. Där ingår en sammanställning av befintliga möjliga avfallsanläggningar för den typ av verksamhet som GANSCA söker. Samtliga befintliga, möjliga anläggningar ligger på stort transportavstånd från Sundsvall, samtidigt som det kan förutses många framtida marksaneringar i Sundsvall med omnejd som kan antas ge upphov till avfall av det slag som GANSCA:s ansökan omfattar. Utifrån vad som är känt om avfallsströmmarna i samhället framgår således att det finns ett klart behov av en avfallsanläggning i Sundsvallsområdet av den omfattning som framgår av GANSCA:s ansökan. Enligt GANSCA:s bedömning är det också i första hand i Sundsvall med omnejd som de avfall bolaget nu begär tillstånd till kommer att genereras. Med hänsyn till ändamålet med verksamheten finns det således inte någon anledning att utreda lokaliseringsalternativ utanför det område som 1993 års utredning omfattade.

Skälet till att 1993 års lokaliseringsutredning avgränsades till ”kustnära lokaliseringar” var att den sökta verksamheten gav upphov till lakvatten som behövde hanteras på ett från miljösynpunkt acceptabelt sätt. För detta avloppsvatten bedömdes Bottenhavet vara den enda möjliga recipienten. Samma bedömning görs även idag avseende den nu aktuella utökningen. Inte heller i detta avseende finns någon anledning att vidga utredningens omfattning.

1993 års lokaliseringsutredning är således fortfarande relevant och kan ligga till grund för lokaliseringsprövningen av den nu sökta verksamheten.

Påverkan på Vaplebäcken

Miljönämnden har noterat att såväl miljöprövningsdelegationen som SWECO inte ser någon risk för negativ påverkan på Vaplebäcken eller något behov av ytterligare skyddsåtgärder i denna del. Miljönämnden har dock påpekat att miljöprövningsdelegationens och SWECO:s bedömningar avser endast den befintliga verksamheten och

inte sökt utökning. Enligt miljönämnden innebär den sökta utökningen en ökad risk för Vaplebäcken såtillvida att den medför ”större öppna ytor, innefattande deponiytor och ytor för behandling av avfall”, ökad damning samt ökade transporter.

Som framhållits tidigare kommer allt vatten som faller på ”öppna ytor, innefattande deponiytor och ytor för behandling av avfall” att tas om hand, renas och därefter avledas i tät ledning till Svartviksfjärden. GANSCA har dessutom accepterat ett särskilt villkor som säkerställer att vattnet ifråga hanteras på detta sätt.

För att förebygga damning har GANSCA redan idag skrivna rutiner, vilka innefattar vattenbegjutning av dammande avfall samt övertäckning. När verksamheten utökas kommer rutinerna även att omfatta vattenbegjutning av dammande avfall som lagras vid anläggningen i avvaktan på behandling eller deponering och övertäckning av dammande avfall som mellanlagras. Det finns även rutiner för regelbunden städning av ytor där avfall hanteras och transporteras och när verksamheten utökas kommer bolaget att ordna med rengöring av fordon som lämnar ytor där avfall hanterats. Idag sker sådan rengöring vid grinden. Vidare är fordonshastigheten inom anläggningen begränsad till högst 20 km/h, vilket effektivt hindrar damning. Slutligen verkar bolaget för att dammande avfallstransporter ska vara täckta, fuktade eller förpackade så att damning undviks. Med beaktande av dessa åtgärder bedöms risken för damning av någon betydelse för Vaplebäcken vara mycket liten.

Sammanfattningsvis har GANSCA svårt att se på vilket sätt den sökta utökningen skulle kunna innebära ökade risker för Vaplebäcken.

Påverkan på friluftslivet

Miljönämnden har vidhållit att den sökta utökningen riskerar att påverka friluftslivet negativt genom ökat buller.

GANSCA har i inlagan den 11 januari 2013 redovisat resultatet av bullerberäkningar som visar att bullerbidraget från den sökta verksamheten till omgivande friluftsområde (Södra berget) kommer att underskrida det riktvärde som Naturvårdsverket rekommenderar för planlagda friluftsområden. Bolaget kan inte se varför Södra bergets friluftsområde skulle vara mer skyddsvärt än andra friluftsområden, särskilt inte då Södra bergets friluftsområde inte är planlagt på sådant sätt att Naturvårdsverkets riktlinjer överhuvudtaget är tillämpliga.

Förslag till villkor

Miljönämnden har vidhållit bl.a. sitt förslag till provotid avseende rening av dagvattnet med den motiveringen att resultatet av utförda undersökningar skulle visa att dagvattnet ifråga är ”kraftigt förorenat”.

Enligt GANSCA:s uppfattning är det endast i en provpunkt, S4, belägen nära deponin, där det uppmätts förhöjda halter av föroreningar som kan antas visa på påverkan från deponin. Sedan 2007 har emellertid resultatet av provtagningarna i S4 visat på en stadigt sjunkande trend. Konduktiviteten som är representativ för föroreningsinnehållet har legat under den så kallade larmnivån sedan 2001 och på en konstant låg nivå sedan 2007.

Provtagningen i övriga provpunkter nedströms S4 samt provtagning i Vaplebäcken har inte visat på någon påverkan från deponin över huvudtaget.

Inom ramen för den sökta utbyggnaden kommer det att vidtas åtgärder som bland annat innebär att hantering av avfall där risk för förorening av dagvatten föreligger kommer att utföras på separata hårdgjorda ytor (zonindelning). Hjultvätt och övrig rengöring av fordon som kommer i kontakt med avfall kommer att ske på hårdgjord och tät spolplatta med uppsamlingsbrunn innan fordonen lämnar de ytor där avfall hanteras. Dagvatten från spolplattan och andra hårdgjorda ytor kommer att ledas till sedimentationsdammar för att sedan renas som lakvatten. Dagvatten från rena, icke förorenade, arbetsytor avleds från området till befintlig ytvattendamm. Åtgärder för att minimera damning utförs redan. Täckta avfallstransporter och rengjorda fordon minskar tillsammans risken för påverkan av transporter på Vaplebäcken.

Vidtagna och planerade åtgärder syftar till att rena uppkommet förorenat dagvatten. Dessa åtgärder innebär en minskad risk för utsläpp av förorenat dagvatten till ytvatten. Miljönämndens krav på rening av allt dagvatten bedöms inte vara motiverat från föroreningssynpunkt och inte heller från resurshushållningssynpunkt då rening av vatten förbrukar energi och kemikalier. Villkor avseende rening av dagvatten är således inte motiverat och därmed inte heller en prövotid enligt miljönämndens förslag.

Uppgifter om anläggningens kapacitet och utnyttjande

Då Vapledeponin planerades på 1990-talet var intentionen att en deponilösning skulle utvecklas för en period om 30 år framåt. Med dagens verksamhet kommer tillståndsgivet område att räcka i över 150 år från idag, samtidigt som det finns behov av en avfallsanläggning för att bland annat ta emot massor från marksaneringar. Med sökt verksamhet kommer tillståndsgivet område att räcka i minst ytterligare 30 år, vilket bedöms som en rimlig och överblickbar tidsperiod.

Utredning av geologiska och hydrogeologiska förhållanden

GANSCA kommer inför varje ny utbyggnad av deponiytor eller behandlingsytor att i samråd med tillsynsmyndigheten genomföra de ytterligare geologiska och hydrogeologiska utredningar som bedöms vara nödvändiga för att avgöra om ytterligare för-

siktighetsmått behöver vidtas. GANSCA och miljönämnden tycks vara överens på denna punkt.

Utförligare beskrivning av geologisk barriär

Frågan om geologisk barriär och risken för uppträngande grundvatten har kommenteras ovan.

Rening av lakvatten och dagvatten

GANSCA avser att under sommaren 2013 i samråd med tillsynsmyndigheten genomföra en förnyad karaktärisering av lakvatten samt destillat och koncentrat från indunstat lakvatten. Därigenom kommer indunstningens reningsfunktion för lakvatten från befintlig verksamhet att kunna utvärderas i detalj. Indunstningsanläggningen är föremål för regelbundna inspektionsronder och förebyggande underhåll samt årlig service av expert från tillverkaren. Anläggningen är i gott skick.

Avfallsförteckning

När det gäller avfallsförteckning hänvisar GANSCA till vad som tidigare framförts i frågan.

Karaktärisering av lakvatten

Karaktärisering av lakvatten från befintlig verksamhet ska göras 2013, enligt vad som angetts ovan. Utsläpp från GANSCA:s verksamhet till Svartviksfjärden är acceptabla för att de är små, oberoende av jämförelse med andra utsläppskällor.

Övrigt

De övriga synpunkter som miljönämnden framför föranleder inte några kommentarer från GANSCA:s sida.

Länsstyrelsen

Villkor 3

Enligt GANSCA:s uppfattning är det omöjligt att med skäliga insatser säkerställa att ”obehöriga människor” inte kan beträda verksamhetsområdet. Den som har för avsikt att ta sig in på området, kommer att finna medel härtill oavsett inhägnadens utformning. I villkoret bör istället - som GANSCA föreslagit - preciseras vilket slags inhägnad som ska finnas, hur kontroll ska ske och vad som ska åligga bolaget om en skada skulle uppkomma. GANSCA har låtit FAVEO Projektledning AB (FAVEO) bedöma den befintliga inhägnadens kvalitet. Slutsatsen i utlåtandet är att inhägnaden är tillfyllest också för den verksamhet som bolaget nu söker tillstånd till. GANSCA vidhåller därför sitt förslag.

Villkor 11

Som GANSCA framhållit i sin inlaga den 11 januari 2013 saknar bolaget rådighet över transporter av avfall till anläggningen och kan därför inte säkerställa att ett villkor om övertäckning av transporterat avfall innehålls. Bolaget kan endast verka för att kravet införs i de avtal som bolaget träffar med leverantörerna. Att vägra ta emot leveranser som inte uppfyller kravet på övertäckning skulle knappast frita GANSCA från ansvar, eftersom bolaget redan skulle ha överträtt villkoret med den formulering som länsstyrelsen föreslagit. Vidare skulle ett sådant agerande knappast vara till fördel från miljösynpunkt, eftersom det skulle ge upphov till en extra transport utan övertäckning (från GANSCA:s anläggning till en annan anläggning som kan ta emot avfallet). GANSCA vidhåller därför sitt förslag.

Täckning av förorenade massor

Bolaget motsätter sig ett sådant villkor. Dammande avfall som lagras på ytorna bevattnas för att förebygga damning. Dessutom är det svårt att åstadkomma en effektiv täckning av provisoriska lager med hänsyn till vindar etc. som gör det svårt att hålla täckningen på plats. Utrustning för uppsamling av vatten och vattenbegjutning bedöms som mer effektivt.

100-årsregn

Bolaget har accepterat kravet och åtagandet omfattas av det allmänna villkoret. Något särskilt villkor behövs därför inte.

Provisorisk föreskrift för utsläpp till vatten

De föreslagna provisoriska riktvärdena är hämtade från Sakabs gällande tillstånd i Kumla (mål nr M 3695-10), där till viss del liknande verksamhet bedrivs. Det finns enligt GANSCA:s uppfattning inte någon anledning att föreskriva strängare värden med hänsyn till den osäkerhet som finns avseende storleken på utsläppen och som motiverar den föreslagna prøvotiden. GANSCA vidhåller därför sitt förslag till provisoriska riktvärden.

GANSCA räknar med att vid prøvotidens slut kunna föreslå slutliga begränsningsvärden som är lägre än de provisoriska riktvärdena. I vilken utsträckning nivåerna kommer att kunna sänkas kan fastställas först efter det att egenskaperna hos uppkommet vatten analyserats och processoptimeringar av vald reningsutrustning genomförts.

DOMSKÄL**Tillstånd**

Det av bolaget genomförda samrådsförfarandet har utformats i enlighet med MB:s bestämmelser. Bolagets miljökonsekvensbeskrivning uppfyllet kraven i 6 kap. MB.

Några processuella hinder att uppta ansökan till saklig prövning föreligger därför inte.

Miljönämnden har anfört vissa kritiska synpunkter på lokaliseringsutredningen och ansett att bolaget i alltför stor utsträckning förlitat sig på den vid den tidigare tillståndsansökningen genomförda utredningen.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att det för all miljöfarlig verksamhet ska väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Kravet gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla detta. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. Ett tillstånd eller en dispens får inte heller enligt nämnda stadgande ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen. För Vaple deponi gäller områdesbestämmelser antagna av Sundsvalls kommun i april 1994.

Deponin är utformad i enlighet med gällande områdesbestämmelser. Den föreslagna utbyggnaden av deponin kan också komma till stånd utan att områdesbestämmelserna behöver ändras.

Vad sedan gäller frågan om lämplig lokalisering av fortsatt, utvidgad verksamhet kan konstateras att nuvarande tillstånd för verksamheten har avsett avfall från företag verksamma i Sundsvalls kommun, i eller i anslutning till Sundsvalls tätort. Inte minst av miljöskäl är det fördelaktigt att en deponi befinner sig på ett så litet avstånd som möjligt från de verksamheter som genererar avfallet. Även med ett utvidgat tillstånd kommer det huvudsakliga inflödet av avfall, i vart fall till en början av den nya tillståndspanoden, att härröra från ägarföretagen. Av utredningen framgår vidare att den befintliga deponin uppvisar goda möjligheter till expansion. Den hittillsvarande verksamheten har inte medfört några betydande miljöstörningar för de omkringboende eller för miljön i stort och inte heller kan befaras att den planerade utvidgningen av verksamheten i någon väsentlig mån kommer att ändra detta förhållande. Av betydelse för bedömningen av lokaliseringsfrågan tillkommer också den omständigheten att fortsatt utnyttjande av området innebär en miljömässig vinst genom att exploatering av alternativa, orörda markområden kan undvikas. Valet av den befintliga deponin som plats även för den framtida verksamheten framstår därför som i hög grad förenlig med lokaliseringskraven i 2 kap. 6 § MB.

Med beaktande av nu redovisade överväganden och då fortsatt deponering m.m. inte heller i övrigt, med lämplig villkorsreglering, strider mot MB:s regelverk finner

mark- och miljödomstolen ansökt verksamhet tillåtlig. Begärt tillstånd ska därför beviljas.

Villkor m.m.

Mark- och miljödomstolen finner bolagets förslag avseende prøvotidsförordnande välgrundat. Eftersom det f.n. inte föreligger ett tillräckligt underlag för bestämmande av slutliga villkor beträffande utsläppen av lakvatten får frågan under prøvotiden regleras med provisoriska föreskrifter. Under prøvotiden får det accepteras att bolaget i sitt utredningsarbete i anledning av nuvarande osäkerhet ges visst handlingsutrymme i form av riktvärdesreglering med högre tillåtna föroreningshalter än vad som sannolikt kommer att föreskrivas med begränsningsvärden i de slutliga villkoren. Av domslutet framgår att mark- och miljödomstolen bedömt skäligt att utforma de provisoriska föreskrifterna i huvudsaklig överensstämmelse med bolagets förslag, dock med vissa skärpningar i enlighet med länsstyrelsens synpunkter beträffande haltuppgifterna i P3.

Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att i enlighet med miljönämndens yrkande även föreskriva att dagvattnets innehåll av föroreningar ska utredas under en prøvotid.

Även när det gäller förslag till slutliga villkor finner mark- och miljödomstolen skäl att i stor utsträckning fastställa bolagets förslag. Beträffande villkor för kontrollprogram har emellertid miljönämnden lämnat ett alternativt förslag som till följd av sin överensstämmelse med Mark- och miljööverdomstolens nuvarande praxis bör fastställas.

Miljönämnden har i övrigt framfört bl.a. vissa synpunkter beträffande bolagets förslag till bullervillkor. Bolaget har uppgett sig klara de befintliga villkoren. Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att skärpa dessa i enlighet med miljönämndens krav.

Mark- och miljödomstolen bedömer i likhet med bolaget att utsläppen till Svartviksfjärden från den utökade verksamheten inte kommer att påverka fjärden negativt. Inte heller bedöms påverkan på Vapelbäcken vara av sådan art att några ytterligare åtgärder utöver vad bolaget medgett bör vidtas.

Beträffande de krav miljönämnden framställt angående den geologiska barriären samt geologiska och hydrologiska förhållanden vid deponin finner mark- och miljödomstolen att bolagets åtaganden i de delarna uppfyller de krav som nu kan ställas. Vidare har miljönämnden synpunkter på bolagets redovisning av avfallskategorier och avfallsmängder. Bolaget har redovisat avfallskategorier i 4-ställiga EWC-koder. Detta innebär att bolaget söker tillstånd för samtliga avfallstyper med 6-ställig EWC-

kod under respektive redovisad kod. Dessa omfattar således både farligt avfall och icke farligt avfall. Mark- och miljödomstolen finner därför att vad bolaget uppgett om detta i ansökan med kompletteringar uppfyller de krav som kan ställas på en sådan redovisning. Beträffande totala avfallsmängder är dessa redovisade i yrkandet om tillstånd. Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att förordna att bolaget ska särredovisa den totala avfallsmängden avseende olika avfallstyper; detta eftersom det av uppenbara orsaker f.n. framstår som närmast omöjligt att förutse dessa mängder.

Miljönämndens begäran att bolaget i villkor ska åläggas att inlämna dels en deponeringsplan, dels en plan för kvalitetssäkring av bottenkonstruktionen inför varje etapp avser frågor som torde kunna regleras i bolagets kontrollprogram.

Länsstyrelsens förslag angående inhägnad av området framstår, vid en avvägning mellan förväntad miljönytta och beräknade kostnader, som mindre ändamålsenligt. Mark- och miljödomstolen fastställer i stället bolagets förslag i denna del.

Mark- och miljödomstolen delar även bolagets uppfattning att länsstyrelsens krav på täckning av transporterade massor in till anläggningen inte är optimal, vare sig ur rättssäkerhetssynpunkt eller ur miljösynpunkt.

Vad avser frågan om rengöring av fordon råder det numera enighet mellan bolaget och länsstyrelsen om vad bolaget har att iaktta. Bolagets skyldigheter avser hela verksamheten och inte enbart den tillkommande såsom länsstyrelsen tidigare tolkat bolagets villkorsförslag 18.

Bolaget har motsatt sig ett villkor om täckning av massor som legat orörda under längre tid än två veckor med hänvisning till att vattenbegjutning och uppsamling av vatten är en bättre metod. Mark- och miljödomstolen godtar bolagets invändning då de erfarenheter bolaget hunnit införskaffa under drifttiden får anses väga tungt.

Eftersom deponering redan bedrivs på området är det tillräckligt att förordnandet om igångsättningsstid får avse enbart den utökade verksamheten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 12 september 2013. Prövningstillstånd krävs.

Göran Simonsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Simonsson, ordförande, tekniska rådet Ove Eriksson samt de särskilda ledamöterna Bengt Taflin och Lars Uhlin.

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.